

Іван КОМАРОВСЬКИЙ

*Національна академія державного управління
при Президенті України*

Одеський регіональний інститут державного управління

МЕТОДОЛОГІЯ ЯКІСНОГО АНАЛІЗУ ВЗАЄМОДІЇ «ДОМЕНІВ ВПЛИВУ» В ПРОЦЕСІ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Розглядається проблема розробки та обґрунтування методології якісного аналізу системи публічного управління процесом місцевого економічного розвитку. Для опису процесу розвитку пропонується використовувати концепцію, яка ґрунтується на взаємодії «доменів впливу» в системі «кола рівноваги». Визначаються властивості основних «доменів впливу»: економіка, екологія, політика та культура на процес місцевого розвитку. Отримані результати дали можливість підготувати рекомендації щодо методології проведення дослідження системи публічного управління місцевого економічного розвитку з використанням результатів якісної оцінки індикаторів «доменів впливу».

Ключові слова: місцевий економічний розвиток, домени впливу, кола рівноваги, індикатори розвитку.

Реформа децентралізації, утвердження місцевого самоврядування змінило підходи до вирішення питань місцевого значення. Важливою запорукою добробуту громади є її економічний розвиток. Зрозуміло, що громади мають різний потенціал розвитку (територія, виробнича та соціальна інфраструктура, ресурси). Саме ефективно використання навіть обмеженого потенціалу може принести громаді значні вигоди.

Для аналізу процесу місцевого економічного розвитку (МЕР) звичайно пропонується розглянути місцеву громаду через три основні суспільні сектори: громадський, економічний та публічний [1; 13]. Характерною особливістю методології аналізу процесу МЕР, який являє собою об'єкт публічного управління (ПУ), є орієнтація на вивчення особливостей, механізмів та методів ПУ, які в підсумку визначають взаємодію окремих соціальних груп в існуючому інституційному середовищі. Така методологія, відображаючи спрямованість дослідження на отримання конкретних результатів, визначає не тільки дизайн, але й сам процес його проведення, включаючи оцінювання отриманих результатів.

Питання процесів місцевого розвитку розглянуто в численних публікаціях вітчизняних та зарубіжних дослідників. Зокрема, дослідники виокремили: соціально-економічні процеси місцевого розвитку (О. В. Черевко [5]); чинники впливу на місцевий розвиток (демографічні, природно-ресурсні, соціально-економічні, екологічні, а також історичні, політико-правові, організаційні тощо) (В. Г. Ковальчук [2]); концепції «рівноваженого» розвитку (В. Клосовські [1]); процеси взаємодії всіх зацікавлених сторін (Дж. Канцанеллі [6]); можливості розвитку громад унаслідок поліпшення інвестиційного клімату і середовища сприяння бізнесу (Дж. Е. Треллер [4]).

Учені зазначають, що проведення досліджень у сфері ПУ одночасно характеризується їх прикладною спрямованістю та обмеженістю теоретичного обґрунтування, що призводить до зниження достовірності або практичної цінності отриманих результатів [7; 8; 12].

Для отримання об'єктивної оцінки процесу МЕР пропонуємо використати методологію взаємодії «доменів впливу» «політики», «економіки», «екології» та «культури» в системі «кола рівноваги» [9 – 11]. При цьому як вихідні дані слід використовувати поточні значення індикаторів, що характеризують відповідні

«домени впливу». Такий підхід дозволить визначити умови забезпечення зрівноваженого процесу МЕР як баланс між «доменами впливу» в моделі «кола рівноваги».

При ідентифікації та оцінюванні ключових факторів, що впливають на процес МЕР, необхідно враховувати обмеження, обумовлені застосуванням концепції зрівноваженого розвитку: збереження природного і соціального середовища, вирішення соціальних проблем тощо [3].

Метою дослідження є розробка та обґрунтування методології якісного аналізу взаємодії «доменів впливу» в процесі зрівноваженого МЕР за умови забезпечення балансу між індикаторами «доменів впливу» в системі спільного «кола рівноваги».

Першим кроком у розробці методології дослідження МЕР на засадах концепції взаємодії «доменів впливу» повинно стати визначення саме поняття «домен впливу» та індикаторів, що характеризують його поточний стан, їх властивості.

Пропонуємо прийняти, що показником оцінювання поточного стану «домену впливу» D є його індикатор $x_{n,m}$, значення якого розраховується на підставі кількісної або якісної оцінки поточного стану середовища МЕР. Кожний індикатор має нормальний розподіл своїх значень у системі координат (n, m) . Обмежена множина індикаторів оцінки $x_{n,m}$, що належить до конкретного «домену впливу» – D , у роботі визначається як потенціал домену $D(x_{n,m})$.

Визначення 1: потенціал «домену впливу» $D(x_{n,m})$ є обмежена множина значень індикаторів $\{x_{n,m}\}$:

$$D(x_{n,m}) = \{x_{n,m} \neq 0\} \in D.$$

Сукупність індикаторів $\{x_{n,m}\}$ характеризує його поточний стан, можливість та умови взаємодії окремих «доменів впливу» відповідно до пріоритетів розвитку.

Якісне та кількісне оцінювання значень індикаторів $\{x_{n,m}\}$ дозволить проаналізувати МЕР.

Визначення 2: обмежена множина індикаторів, що належать до $(x_{n,m}) \in D$, визначається властивостями, які є характерними тільки для конкретного «домену впливу» D .

«Домени впливу» постійно взаємодіють один з одним. Процес їх взаємодії регулюється інституціональним середовищем, традиціями, соціальною практикою, приватними інтересами тощо, що знаходять своє відображення у формі відповідних «функціональних полів» «кола рівноваги» – F_s^r , де s – вид функціонального поля, r – номер домену. Перелік функціональних полів «кола рівноваги» включає поля: ідентифікації суб'єктів взаємодії; взаємних очікувань; ресурсів і можливостей; механізмів взаємодії та інституцій.

Таким чином, представлення поточного стану МЕР обмеженою множиною його індикаторів $\{x_{n,m}\}$ є по суті його якісною характеристикою з урахуванням обмежень, що обумовлюються взаємодією з іншими «доменами впливу» в середовищі функціональних полів F_s^r .

Відповідно до визначення 2, під час аналізу МЕР окремі індикатори $x_{n,m}^r \in D(x_{n,m}^r)$, де r – номер домену, що мають спільні властивості, характерні для окремих програм розвитку, слід об'єднувати у відповідні групи. Ці групи повинні бути віднесені до конкретного «домену впливу».

МЕР має свій початковий – $v_{n,m}$ та кінцевий – $w_{n,m}$ варіанти поточного стану. У загальному випадку множина варіантів виконання програми МЕР $\{w_{n,m}\}$ може бути охарактеризована через розподіл умовної імовірності $p\left(w_{n,m} / \alpha, \tau, \varphi, \theta\right)$, де

Public administration mechanisms

можливість отримання $w_{n,m}$ визначається функціональною залежністю від ряду опосередкованих факторів $\alpha, \tau, \varphi, \theta$, що впливають на процес МЕР:

- α – основні фактори впливу. Сукупність умов, що характеризують передумови ініціювання, мету та пріоритети МЕР;
- τ – постійні фактори. Зовнішні або внутрішні умови, обов'язково супутні процесу МЕР;
- φ – фактори, що заважають. Системні або неперіодичні події, які здатні значно знизити ефективність процесу МЕР;
- θ – випадкові фактори. Події, що виникають випадково та мають нормальний розподіл.

Якщо розглядати $w_{n,m}$ як функцію від перерахованих вище факторів впливу

$$w_{n,m} = f(\alpha, \tau, \varphi, \theta), \quad (1)$$

то для зменшення залежності $w_{n,m}$ від θ слід допустити, що вплив випадкового фактору θ на процес $w_{n,m}$ має бути значно слабшим, ніж вплив таких чинників, як $\alpha, \tau, \varphi, \theta$, тобто дисперсія випадкового фактору $\sigma_\theta \cong 0$.

За таких умов (1) можна привести до вигляду

$$w_{n,m} = \phi_{n,m}(\alpha, \tau, \varphi) + \theta,$$

де: $\phi_{n,m}(\alpha, \tau, \varphi)$ – багатовимірна функція, яка описує процес переходу від початкового стану місцевого розвитку $v_{n,m}$ до конкретного варіанта реалізації програми МЕР $w_{n,m}$;

θ – подія, імовірність якої визначається законом нормального розподілу $\rho(\theta)$.

Знання виду розподілу факторів впливу $\alpha, \tau, \varphi, \theta$ дозволить зробити висновок про ступінь їх впливу на процес МЕР та класифікувати їх. Але оскільки умови, що характеризують початок і сам процес реалізації програми МЕР, коли $w_{n,m} \in \{w_{n,m}\}$ звичайно визначаються емпірично, то отримання виду розподілу

$\rho\left(w_{n,m} / \alpha, \tau, \varphi, \theta\right)$, що характеризує функціональну залежність $\phi_{n,m}(\alpha, \tau, \varphi)$ реалізації $w_{n,m}$, можливо тільки на основі проведення відповідних кількісних і якісних досліджень не тільки $v_{n,m}$, але й самих факторів впливу α, τ, φ . Їх результатом повинно стати визначення виду функції $\phi_{n,m}(\alpha, \tau, \varphi)$, яка відображає процес переходу від початкових умов місцевого розвитку $v_{n,m}$ до конкретної реалізації програми МЕР $w_{n,m}$:

$$\phi_{n,m}(\alpha, \tau, \varphi): v_{n,m} \Rightarrow w_{n,m} \in \{w_{n,m}\}.$$

Але на практиці визначення розподілу $\left(w_{n,m} / \alpha, \tau, \varphi, \theta\right)$ як фактору отримання конкретної реалізації $w_{n,m}$ та підготовки на його основі прогнозу розвитку процесу МЕР є досить складним завданням, пов'язаним із необхідністю одночасного врахування факторів впливу $(\alpha, \tau, \varphi, \theta)$ на кількісні або якісні показники індикаторів $x_{n,m}^r \in D(x_{n,m}^r)$, де r є окремим «доменом впливу». За таких умов можливим підходом може бути відображення МЕР окремими етапами, що дозволить значно зменшити розмірність розподілу $\left(w_{n,m} / \alpha, \tau, \varphi, \theta\right)$ та кількість факторів впливу, які необхідно дослідити.

У процесі взаємодії «доменів впливу» у середовищі функціональних полів F_s^r відображається обмежений набір індикаторів доменів впливу $x_{n,m} \in \{x_{n,m}^v\}$ у множину нових значень цих індикаторів, які є характерними для кінцевого

варіанту реалізації програми МЕР $\{x_{n,m}^w\}$. Таке відображення, що є результатом взаємодії індикаторів, які представляють відповідні «домени впливу» в середовищі функціональних полів $F_s^r \in D(x_{n,m}^r)$, можна описати як результат відображення багатовимірної функції $\phi_{n,m}(\alpha, \tau, \varphi)$ оператором взаємодії H_f . При цьому слід урахувати, що значення кожного з індикаторів функціонально визначається початковими умовами ініціювання МЕР.

За такого підходу процес МЕР $w_{n,m}$ може бути описаний як результат застосування оператора взаємодії H_f до масиву значень $\{x_{n,m}^v\}$:

$$\{x_{n,m}^w\} \in \{w_{n,m}\} = H_f(\{x_{n,m}^v\} \in \{v_{n,m}\}). \quad (2)$$

Кожна з реалізацій $\{w_{n,m}\}$ характеризується своїм унікальним багатовимірним k – розподілом показників (кількісних та якісних значень індикаторів), сукупність яких у підсумку і визначає отриманий варіант виконання процесу $w_{n,m}^k$.

Відповідно до (2), в основу методології аналізу МЕР пропонується покласти уявлення процесу розвитку як послідовне виконання двох основних етапів, які визначаються відповідними операторами: генерування, або ініціювання, програми МЕР – $H_{f\text{ген}}$ та її реалізації, виконання – $H_{f\text{вик}}$:

$$H_f = H_{f\text{ген}} + H_{f\text{вик}}. \quad (3)$$

До етапу генерування слід віднести ситуацію, що характеризує економічний, політичний, соціальний і культурний стан території та яка обумовила пропозицію щодо програми МЕР. Вона визначається результатами попереднього якісного або кількісного оцінювання індикаторів «доменів впливу», що відображені в просторі $D(x_{n,m}^r)$ функціональних полів F_s^r з урахуванням при цьому основних (α) та постійних (τ) факторів впливу.

Таким чином, етап генерації слід аналізувати з урахуванням таких передумов:

- 1) властивості обмеженої множини індикаторів $\{x_{n,m}^v\}$, що характеризують потенціал «доменів впливу» на момент ініціювання програми МЕР;
- 2) пріоритети програми МЕР, які визначають умови взаємодії функціональних полів F_s^r та перелік функціональних механізмів ПУ;
- 3) фактори впливу α та τ , що характеризують умови з розвитку.

У свою чергу, етап реалізації характеризується самим процесом розвитку та його кінцевим результатом $w_{n,m}$. Відповідно він буде визначатися:

- 1) безпосереднім процесом взаємодії функціональних полів «доменів впливу» $D(x_{n,m}^r)$;
- 2) пріоритетами або визначенням виду реалізації програми МЕР – $w_{n,m}$, що характеризується обмеженою множиною індикаторів $\{x_{n,m}^w\} \in \{w_{n,m}\}$;
- 3) умовами реалізації МЕР, що характеризуються факторами впливу τ, φ, θ ;
- 4) впливом функціональних механізмів ПУ.

Обидва розглянутих етапи аналізу МЕР: генерація і реалізація, можна уявити як загальний функціонал від набору індикаторів, що представляють «домени впливу». За умови відображення МЕР етапами генерації і реалізації (3) може бути приведене до такого вигляду, де до обмеженої множини індикаторів, що відображають початковий стан $\{x_{n,m}^v\}$ застосовується оператор генерації $H_{f\text{ген}}$, а до індикаторів, що визначають процес взаємодії «доменів впливу», – оператор реалізації $H_{f\text{реал}}$:

$$H_f \{x_{n,m}^v\} = H_{f_{\text{реал}}} [H_{f_{\text{ген}}} (\{x_{n,m}^v\}, (\alpha, \tau)) + \varphi + \theta]. \quad (4)$$

Якісні значення індикаторів можуть бути отримані в результаті експертного оцінювання їх важливості та рівня впливу на досліджуваний процес у вигляді якісних показників, що характеризують «домен впливу» – $D(x_{n,m}^r)$.

Будь-який результат виконання програми МЕР може бути представлений його реалізацією $w_{n,m} \in \{w_{n,m}\}$, яка характеризується багатовимірною функцією $\phi_{n,m}(\alpha, \tau, \varphi)$ залежно від зовнішніх і внутрішніх факторів впливу. Таким чином, (4) може бути приведене до вигляду

$$w_{n,m} \in \{w_{n,m}\} = \phi_{n,m}(\alpha, \tau, \varphi)(\{x_{n,m}^v\}). \quad (5)$$

Опосередкована якісна оцінка факторів впливу знаходить своє відображення при визначенні індикаторів, що відображають потенціал окремих «доменів впливу» $D(x_{n,m}^r)$. При цьому різниця між початковими значеннями множини значень $\{x_{n,m}^v\}$ та показниками досягнутого рівня розвитку $\{x_{n,m}^w\} \in \{w_{n,m}\}$ є характеристикою досягнутого рівня розвитку. Зрозуміло, що нескоординована взаємодія функціональних полів F_s^r , умови якої визначаються поточними факторами впливу $(\alpha, \tau, \varphi, \theta)$ та впливом на МЕР випадкових чинників, може призвести до невідповідності отриманого рівня розвитку території прогнозованому варіанту. Таке відхилення може бути оцінено через величину відхилення $\delta_{\text{реал}}$.

Згідно з (5), якщо після переходу від $\{v_{n,m}\}$ до $\{w_{n,m}\}$ значення вирішальної функції $\phi_{n,m}(\alpha, \tau, \varphi)$ збереглося :

$$\phi_{n,m}(\alpha, \tau, \varphi)(\{x_{n,m}^v\}) \Rightarrow (w_{n,m}^{\text{прог}}), \text{ то } \delta_{\text{реал}} = 0 \quad (6)$$

За таких умов вплив існуючих факторів не спричинить невиконання програми МЕР. В іншому випадку, коли має місце розбіжність між результатом застосування вирішальної функції $F_p(\{w_{n,m}\})$ і дійсною реалізацією $w_{n,m}$:

$$(w_{n,m}^k) \notin (w_{n,m}^{\text{прог}}), \text{ тоді } \delta_{\text{реал}} > 0,$$

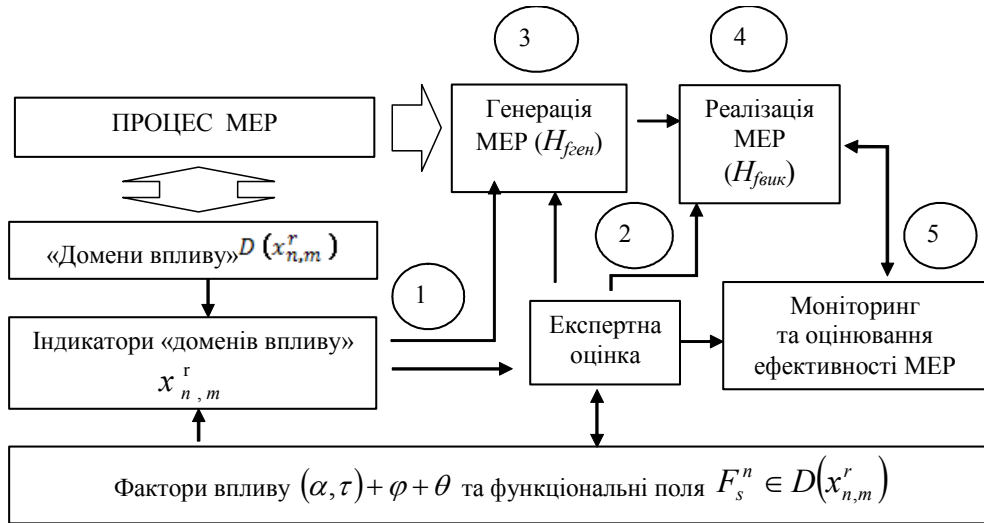
можна буде зробити висновок, що програма з розвитку не досягла поставленої мети.

Розрахунок значень індикаторів для підстановки в (6) являє собою завдання, яке не завжди може мати повне вирішення. У зв'язку із цим пропонуємо підхід, за яким $\min \delta_{\text{реал}}$ здійснюється за рахунок зниження розмірності простору індикаторів $\{x_{n,m}^v\}$ (заходи з генерування МЕР). Такі операції можуть бути здійснені двома способами: на етапі розробки програми МЕР (формування $w_{n,m}$) та шляхом введення обмежень на потенціал окремих доменів впливу $D(x_{n,m}^r)$.

Такий підхід дозволить скоротити кількість можливих варіантів МЕР уже на етапі переходу від $v_{n,m}$ до реалізації $w_{n,m}$.

Додатковим заходом зі зниження розмірності простору індикаторів $\{x_{n,m}^v\}$ також може бути скорочення кількості варіантів розвитку за рахунок зменшення або навіть виключення індикаторів, які можуть призвести до виникнення конфлікту при взаємодії «доменів впливу».

Результати узагальнення викладеного дозволяють запропонувати структурну схему послідовності «1 → 2 → 3 → 4 → 5 » проведення якісного аналізу МЕР (рисунок).

Структурна схема методології якісного аналізу МЕР

Як свідчить викладене, використання концепції взаємодії «доменів впливу» дозволяє органам ПУ не тільки поліпшити ефективність і потенціал владного сектору, але й визначити за результатами оцінювання змін відповідних індикаторів ефективність самих програм з розвитку.

Згідно з дослідженням впливає, що кожен із «доменів впливу» має свій набір індикаторів $\{x_{n,m}^v\}$ сукупність яких відображає особливості та пріоритети МЕР та визначає умови взаємодії «доменів впливу». Тому дослідження індикаторів $\{x_{n,m}^v\}$ повинно бути першим кроком у методології дослідження МЕР.

З точки зору системи ПУ процес МЕР є результатом реалізації комплексного механізму управління економічним та соціальним розвитком території, який включає відповідні функціональні механізми. У свою чергу, між функціональними механізмами ПУ, «доменами впливу» та їх індикаторами $x_{n,m}^r \in D(x_{n,m}^r)$ є взаємозв'язок, який реалізується в середовищі функціональних полів (таблиця).

Оцінювання зв'язку між функціональними механізмами управління, «доменами впливу» та індикаторами

Функціональне поле середовища «доменів впливу» F_s^r , які належать до $D(x_{n,m}^r)$	Спільні властивості функціонального поля та функціональних механізмів державного управління	Функціональні механізми державного управління
Поле ідентифікації суб'єктів взаємодії	Умови взаємодії «доменів впливу», середовище функціональних полів	Організаційний
Поле інституцій	Інституційне середовище, умови взаємодії «доменів впливу», середовище функціональних полів	Правовий
Поле взаємних очікувань	Забезпечення пріоритетів процесу МЕР, умови та критерії оцінювання ефективності програм розвитку	Соціальний, економічний
Поле ресурсів і можливостей	Бюджет розвитку, ресурси розвитку	Фінансовий
Поле механізмів взаємодії	Планування, заходи, моніторинг та оцінювання	Організаційний

Наявність такого зв'язку обумовлюється тим, що індикатори оцінки «доменів впливу» одночасно є показниками середовища, у якому реалізуються функціональні механізми управління.

Запропонована в роботі методологія якісного дослідження МЕР на засадах взаємодії «домену впливу» політики з доменами економіки, культури та екології дозволяє його розглядати не тільки з точки зору показників соціального прогресу (якісне оцінювання індикаторів), але й економічного розвитку (кількісне оцінювання). Але кількісні показники зростання виробництва товарів або послуг характеризують тільки економічний потенціал території, а не рівень соціальних благ. Тому якісні показники як показники соціальної спрямованості системи ПУ на забезпечення добробуту суспільства в роботі пропонується розглядати як пріоритетні під час дослідження МЕР.

Для реалізації запропонованої в роботі методології дослідження МЕР може бути проведено експертне оцінювання з визначення переліку індикаторів. Як експертів доцільно залучити представників «доменів впливу»: посадових осіб органів публічної влади та державних організацій, діяльність яких пов'язана з програмами МЕР; представників бізнесу, інвесторів і міжнародних експертів, фінансових структур; представників громадських організацій.

Список використаних джерел

1. Клосовскі В. Місцевий розвиток: що це таке? Фундаментальні питання практиків місцевого самоврядування / Войцех Клосовскі. – Режим доступу : http://www.civicportal.org/biblioteka/1/1_seminarium/Klosowski.pdf.
2. Ковальчук В. Г. Нові підходи до управління соціально-економічним розвитком регіонів / В. Г. Ковальчук // Теорія та практика держ. упр. і місц. самоврядування. – 2015. – № 1. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2015_1_8.
3. Кондіус І. С. Методика аналізу та оцінки соціальної складової стійкого розвитку регіону / І. С. Кондіус // Екон. науки. : зб. наук. пр. Сер. «Регіональна економіка». – 2007. – Вип. 4 (13), ч. 1. – С. 170 – 182.
4. Треллер Дж. Е. Місцевий економічний розвиток – шлях до процвітання громади : посібник з основ теорії і практики МЕР / Джордж Едвард Треллер. – Режим доступу : http://www.mled.org.ua/media/docs/LED_Guide_2014_UKR.pdf.
5. Черевко О. В. Методичні основи системного дослідження соціально-економічних процесів в регіоні / О. В. Черевко // Зб. наук. пр. Черкас. держ. технолог. ун-ту. Сер. «Економічні науки». – Черкаси : ЧДТУ, 2005. – Вип. 13. – С. 59 – 62.
6. Giancarlo Canzanelli. *Overview and learned lessons on Local Economic Development, Human Development, and Decent Work*. Retrieved from <http://http://www.ilo.org/public/english/universitas/publi.htm>.
7. Jemna, Ligia M. (2016). Qualitative and mixed research methods in economics: the added value when using qualitative research methods. *Journal of Public Administration, Finance and Law, Alexandru Ioan Cuza University of Iasi*, 9, 154–167.
8. Perry, James L., Wise, Lois Recascino (1990). The Motivational Bases of Public Service. *Public Administration Review*, 50(3).
9. Paul, J., Kalantidou E., Fry T. (2014). Urban Design for the Global South: Ontological Design in Practice'. In E. Kalantidou, T. Fry (Eds.), *Design in the Borderlands*. Routledge, London.
10. Paul, James. (2015). *Urban Sustainability in Theory and Practice: Circles of Sustainability*. Retrieved from <http://www.circlesofsustainability.org/wp-content/uploads/2014/10/Ch-08-Circles-Questionnaire-2015.pdf>.
11. Raadschelders, J. C. N. (2011). The Future of the Study of Public Administration: Embedding Research Object and Methodology in Epistemology and Ontology. *Public Administration Review*, 71(6), 916–924.
12. Thiel, S. (2014). *Research Methods in Public Administration and Public Management. An introduction*. London; New York: Routledge and Francis Group.

13. World Bank. Local economic development (LED). *Prepared by Urban Development Unit The World Bank Washington, DC*. Retrieved from <http://www.worldbank.org/urban/led>.

List of references

1. Klosovski V. Mistsevyi rozvytok: shcho tse take? Fundamentalni pytannia praktykiv mistsevoho samovriaduvannia. Retrieved from http://www.civicportal.org/biblioteka/1_1_seminarium/Klosowski.pdf [in Ukrainian].
2. Kovalchuk V. H. Novi pidkhody do upravlinnia sotsialno-ekonomichnym rozvytkom rehioniv. *Teoriia ta praktyka derzh. upr. i mists. samovriaduvannia*. 2015, № 1. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2015_1_8 [in Ukrainian].
3. Kondius I. S. Metodyka analizu ta otsinky sotsialnoi skladovoi stiikoho rozvytku rehionu. *Ekon. nauky. : zb. nauk. pr. Ser. «Rehionalna ekonomika»*. 2007, vyp. 4(13), ch. 1, p. 170 – 182 [in Ukrainian].
4. Treller Dz. E. Mistsevyi ekonomichni rozvytok – shliakh do protsvitannia hromady : posibnyk z osnov teorii i praktyky MER. Retrieved from http://www.mled.org.ua/media/docs/LED_Guide_2014_UKR.pdf [in Ukrainian].
5. Cherevko O. V. Metodychni osnovy systemnoho doslidzhennia sotsialno-ekonomichnykh protsesiv v rehioni *Zb. nauk. pr. Cherkas. derzh. tekhnoloh. un-tu. Ser. «Ekonomichni nauky»*. Cherkasy : ChDTU, 2005, vyp. 13, p. 59 – 62 [in Ukrainian].
6. Giancarlo Canzanelli. Overview and learned lessons on Local Economic Development, Human Development, and Decent Work. Retrieved from <http://http://www.ilo.org/public/english/universitas/publi.htm> [in English].
7. Jemna, Ligia M. (2016). Qualitative and mixed research methods in economics: the added value when using qualitative research methods. *Journal of Public Administration, Finance and Law, Alexandru Ioan Cuza University of Iasi*. 9, 154–167 [in English].
8. Perry, James L., Wise, Lois Recascino (1990). The Motivational Bases of Public Service. *Public Administration Review*, 50(3) [in English].
9. Paul, J., Kalantidou E., Fry T. (2014). Urban Design for the Global South: Ontological Design in Practice'. In E. Kalantidou, T. Fry (Eds.), *Design in the Borderlands*. Routledge, London [in English].
10. Paul, James. (2015). *Urban Sustainability in Theory and Practice: Circles of Sustainability*. Retrieved from <http://www.circlesofsustainability.org/wp-content/uploads/2014/10/Ch-08-Circles-Questionnaire-2015.pdf> [in English].
11. Raadschelders, J. C. N. (2011). The Future of the Study of Public Administration: Embedding Research Object and Methodology in Epistemology and Ontology. *Public Administration Review*, 71(6), 916-924 [in English].
12. Thiel, S. (2014). *Research Methods in Public Administration and Public Management. An introduction*. London; New York: Routledge and Francis Group [in English].
13. World Bank. Local economic development (LED). *Prepared by Urban Development Unit The World Bank Washington, DC*. Retrieved from <http://www.worldbank.org/urban/led> [in English].

Ivan Komarovskiy. Quality assessment methodology of interaction of «domains of influence» in the process of local economic development

The key issue in planning scientific research is the choice or development of an appropriate methodology. Such a methodology, reflecting the orientation of the research to obtain concrete results, determines not only the design but also the process of its carrying out, including evaluation of the results obtained. A characteristic feature of the methodology of the study of the process of local economic development (LED), which is the object of public administration (PA), is an orientation towards the study of the peculiarities, mechanisms and methods of management that determine the interaction of particular social groups in the existing institutional environment. The paper proposes to base the methodology of the study process of the LED on the assessment of the interaction of «domains of influence», «politics», «economy», «ecology» and «culture» in the system of «circle of constancy». As the source data for the study, it is proposed to use the current

Public administration mechanisms

values of the indicators characterizing the corresponding «domains of influence». This approach allowed establishing cause-and-effect relationships between indicators of «domains of influence» and the mechanisms of public administration. At the same time, the conditions for ensuring a balanced process of the LED as a balance between the individual «domains of influence» in the model «balance of the equilibrium». The aim of the work is to develop and substantiate the methodology of the study of the balanced LED process, provided that the balance between the indicators of «domains of influence» in the system of a common «balance of the circle» is maintained. In order to solve the problem, a mathematical model of the methodology of studying the process of LED on the basis of the concept of interaction of «domains of influence» was developed. The model defines the concept of «domain of influence» and indicators that characterize its current state. Their properties are considered in detail. From the point of view of the PA system, the LED process is proposed to be considered as the result of the implementation of a comprehensive mechanism for managing the economic and social development of the territory. It includes relevant functional mechanisms. An example of the implementation of the research methodology proposed in the work is the expert evaluation of indicators that determine the conditions for setting up development programs for the border areas of Moldova and Ukraine. The study was conducted using a specially designed questionnaire, which was distributed among representatives of «domains of influence». The analysis of the results allowed to, formulate the criteria for ensuring the effectiveness of the LED program. They were presented in the form of appropriate macro criminals, which in content describe «domains of influence». The «impact domains» methodology in the system of a common «balance of the circle» is an effective tool for planning and evaluating the effectiveness of LED programs.

Key words: local economic development, domains of influence, circles of equilibrium, indicators of development.

Надійшла до редколегії 10.12.18